Ministerie van Justitie

Rapportage Vreemdelingenketen

Periode juli-december 2008

Rapportage Vreemdelingenketen

Periode juli-december 2008

Maart 2009

Inhoudsopgave

Inleiding 4

Belangrijkste ontwikkelingen 6

1. Toegang 8

1.1 Inleiding 9
1.2 Instroom 9
1.3 Uitstroom 9
1.4 Bijzonderheden 9

2. Toelating 12

2.1 Inleiding 13
2.2 Asielproces 13
2.2.1 Asielinstroom in Nederland 13
2.2.2 Asielinstroom in Europa 13
2.2.3 Uitstroom asielaanvragen 14
2.2.4 Voorraden 15
2.3 Regulier proces 16
2.3.1 Instroom aanvragen voor (kort en lang) verblijf 16
2.3.2 Uitstroom aanvragen voor verblijf 16
2.3.3 Voorraden 17

3. Toezicht 18

3.1 Inleiding 19
3.2 Instroom 19
3.3 Uitstroom 20
3.4 Bijzonderheden 20

4. Terugkeer 22

4.1 Inleiding 23
4.2 Instroom in het terugkeerproces 23
4.2.1 Instroom caseload DT&V 24
4.3 Doorstroom in het terugkeerproces 24
4.3.1 In behandeling caseload DT&V 24
4.4 Uitstroom uit het terugkeerproces 25
4.4.1 Uitstroom: ontwikkeling caseload DT&V 25
4.4.2 Uitstroom: algemeen beeld 26
4.5 Bijzonderheden 27

5. Opvang 28

5.1 Inleiding 29
5.2 Instroom 29
5.3 Bezetting 29
5.4 Uitstroom 29
5.4.1 Uitstroom uit de opvang 30
5.4.2 Realisatie van de taakstellingen huisvesting vergunning- en statushouders 30
5.5 Bijzonderheden 30

6. Bewaring 32

6.1 Instroom 33
6.2 Doorstroom en bezetting 33
6.2.1 Rechterlijke toetsing 33
6.3 Uitstroom 33

7. Actuele ontwikkelingen 34

7.1 Regeling nalatenschap oude wet 35
7.2 Verbeteren en versnellen van de asielprocedure 36
7.3 Antillen / BES 36
7.4 Modern Migratiebeleid 36
7.5 Voortgang maatregelen ARK 36
7.5.1 IND bij de tijd 37
7.5.2 Twinning met de SVB 37
7.5.3 Sturen op Tijdigheid – Fase 2 38
7.5.4 Voortgang nieuw besturingsmodel 38

8. Lijst met afkortingen 40

Inleiding

Voor u ligt de Rapportage Vreemdelingenketen over de periode juli t/m december 2008. Mede op verzoek van de leden van de Tweede Kamer wordt in de rapportage waar mogelijk ingegaan op de effecten van beleid.

Deze rapportage beschrijft de hoofdlijnen van de resultaten in het tweede half jaar van 2008 aan de hand van de zes kernactiviteiten in de keten, te weten Toegang, Toelating, Toezicht, Terugkeer, Opvang en Bewaring. Bij elk van deze kernactiviteiten wordt, waar mogelijk, gerapporteerd over instroom en uitstroom. In een separaat hoofdstuk wordt ingegaan op bijzondere actuele onderwerpen in deze periode.

Voor de Rapportage Vreemdelingenketen die op deze volgt zal het algemeen beleidskader voor de vreemdelingenketen, dat voor het nieuwe besturingsmodel van de keten is ontwikkeld en ziet op de jaren 2009-2013, de basis vormen. In de volgende Rapportage zal dus zo veel als mogelijk worden ingegaan op de algemene beleidsdoelstellingen, -uitvoering en -effecten in de vreemdelingenketen over de periode januari tot en met juni 2009.

Belangrijkste ontwikkelingen

- Op 24 september 2008 heeft de Staatssecretaris van Justitie bij brief (Tweede Kamer, vergaderjaar 2007–2008, 19 637, nr. 1220) aangekondigd het categoriaal beschermingsbeleid voor vreemdelingen uit Centraal-Irak te beëindigen (zie ook hoofdstuk 2).

- Het aantal eerste aanmeldingen voor een asielaanvraag is ten opzichte van het eerste half jaar met 5% toegenomen (zie ook hoofdstuk 2).

- De lengte van de wachtlijst voor het in behandeling nemen van asielaanvragen vertoont schommelingen. Aan het einde van de tweede helft van 2008 is de totale wachtlijst met 11% gedaald ten opzichte van 1 juli 2008. Het deel van de wachtlijst dat in afwachting van het in behandeling nemen van de aanvraag in de TNV verblijft, is gelijk gebleven. Op 1 januari 2009 was de bezetting van de TNV ruim 1.750 (zie hoofdstuk 5).

- Daar waar de instroom in de opvang is gestegen, blijft de uitstroom stabiel. In het begin van 2008 konden veel personen die op grond van de 'Regeling ter afwikkeling van de nalatenschap van de oude vreemdelingenwet' een vergunning hebben gekregen spoedig gehuisvest worden. Deze uitstroom uit de opvang stabiliseerde zich in de tweede helft van 2008. Omdat de uitstroom lager is dan de instroom in de opvang neemt de bezetting toe (zie hoofdstuk 5).

- Het aantal personen dat langer dan 5 jaar in de opvang verblijft, is gedurende het jaar 2008 met tweederde afgenomen van circa 9.250 naar circa 2.750 (zie hoofdstuk 5).

- Nu de IND, zoals de bedoeling was, de Regeling ter afwikkeling van de nalatenschap oude Vreemdelingenwet ambtshalve heeft kunnen afronden en alle in aanmerking komende vreemdelingen ruimschoots in de gelegenheid zijn gesteld om voor zichzelf om een burgemeestersverklaring te verzoeken, is de Regeling per 1 januari 2009 gesloten.

- Het Convenant Uitvoering Politiële Vreemdelingentaak 2009-2011 is op 10 oktober 2008 getekend door de Minister van Justitie mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken, de Staatssecretaris van Justitie en de voorzitter van de Raad van Hoofdcommissarissen van de politie (zie hoofdstuk 3).

- Het aantal toegangsweigeringen aan de Schengenbuitengrens is in de tweede helft van 2008 13% hoger dan in de eerste helft van 2008.

- Het aantal aantoonbare vertrekken uit Nederland dat via de vertrekprocedure van DT&V in het tweede half jaar van 2008 heeft plaatsgevonden bedroeg 2.350. In het hele jaar 2008 zijn circa 4.700 aantoonbare vertrekken na de vertrekprocedure van de DT&V geregistreerd (zie hoofdstuk 4). In totaal zijn in 2008 circa 10.000 vreemdelingen aantoonbaar vertrokken, waaronder de direct vertrokkenen na toegangsweigering of staandehouding na MTV en de op eigen initiatief zelfstandig uit Nederland vertrokken vreemdelingen.

- Met ondersteuning van IOM zijn in de tweede helft van 2008 bijna 950 migranten zelfstandig uit Nederland vertrokken. Over geheel 2008 zijn in totaal ruim 1.765 migranten met ondersteuning van IOM zelfstandig vertrokken. Dit is een stijging van bijna 14% ten opzichte van 2007 (zie hoofdstuk 4).

1

Toegang

De doelstelling in het proces Toegang is het houden van toezicht aan de Nederlandse Schengenbuitengrens met als doel de bestrijding van illegale immigratie en in het bijzonder het uitoefenen van persoonscontroles ten aanzien van vreemdelingen en hun (hand)bagage die de buitengrens overschrijden, al dan niet via een grensdoorlaatpost.

1.1 Inleiding

Personen die Nederland willen inreizen vanuit een land buiten het Schengengebied moeten dat doen via een persoonscontrole op een grensdoorlaatpost. Deze grenscontrole wordt door de Koninklijke Marechaussee (KMar) of in het havengebied Rotterdam, door de dienst Zeehavenpolitie van het Regiokorps Rotterdam-Rijnmond (ZHP) uitgevoerd.

Naast het uitvoeren van persoonscontroles op de doorlaatposten bewaken de KMar en de ZHP het gehele Schengenbuitengrensgebied, dat bestaat uit de maritieme kuststrook en haventerreinen. Dit om illegale grensoverschrijding buiten de doorlaatposten te voorkomen en te bestrijden. Als aan een persoon de toegang wordt geweigerd, heeft hij in principe de verplichting direct terug te keren naar het land van vertrek, het land van herkomst of een ander land waar de toegang is gewaarborgd.

1.2 Instroom

Vanuit de controles aan de Schengen-buitengrenzen op aangewezen luchthavens en in de zeehavens is in de periode juli tot en met december 2008 door de KMar en de ZHP aan ruim 1.700 vreemdelingen de toegang tot Nederland geweigerd (zie grafiek 1.1). Dit aantal is 4% lager dan in dezelfde periode in 2007 en 13% hoger dan in de eerste periode van 2008.

Overzicht aantal geweigerden

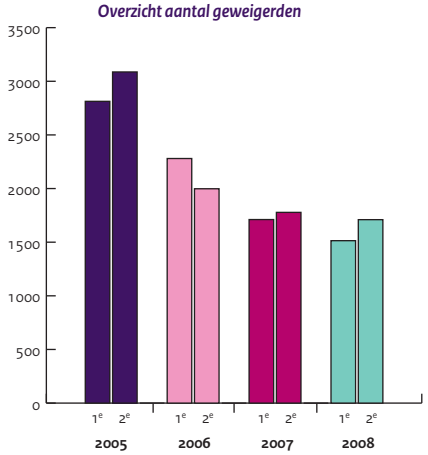

Grafiek 1.1 *Bron: KMar*

1.3 Uitstroom

Bijna 600 van de 1.700 geweigerde vreemdelingen hebben direct aan de buitengrens een asielaanvraag ingediend en zijn voor behandeling van de aanvraag doorgeleid naar het proces Toelating bij de IND (zie hoofdstuk 2).

Ruim 1.100 van het totaal aantal geweigerde vreemdelingen zijn direct teruggekeerd naar het land van herkomst dan wel een ander land waar toegang is gewaarborgd (zie ook hoofdstuk 4).

Top 5 nationaliteiten geweigerden
2e helft 2008

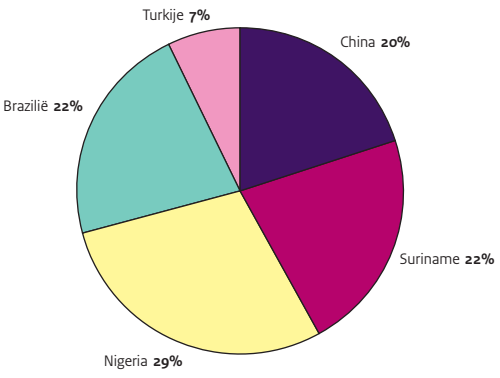

Grafiek 1.2 *Bron: KMar*

1.4 Bijzonderheden

Rabits
Voor 2008 is in het Plan of Works van Frontex een aantal van drie oefeningen opgenomen om ervaring op te doen met de inzet (procedures, taakuitoefening, samenwerking e.d.) van de snelle grensinterventieteams (Rabits). Een van deze drie oefeningen heeft in april plaatsgevonden. De tweede is afgelast en de derde heeft in Roemenië van 20 tot 29 oktober 2008 plaatsgevonden. Aan de oefening hebben 23 lidstaten deelgenomen.

In 2009 worden wederom twee oefeningen met dezelfde doelstelling gehouden. In een werkgroep onder verantwoordelijkheid van Frontex zal in het eerste kwartaal van 2009 een Trainingscatalogus voor Rabits worden ontwikkeld.

Snelle Actie Teams (SAT's)
De eindevaluatie van de 'Snelle Actie Team' (SAT)-pilot in Nigeria is gereed. Hieruit blijkt dat het resultaat van de pilot vooral in de preventieve sfeer lijkt te liggen. Er zijn geen (potentiële) slachtoffers van mensenhandel aangetroffen op de vluchten die door de SAT's aan controle zijn onderworpen. Op basis van de eindevaluatie is besloten dat in de toekomst SAT's zullen worden ingezet als geconstateerde migratieknelpunten daartoe aanleiding geven.

ZUIS
De KMar heeft in 2008 de controlesystematiek van ZUIS geïmplementeerd, zoals deze reeds in gebruik is bij de ZHP. Hiermee wordt op basis van risico-analyse de maritieme grensbewaking uitgevoerd. Het jaar 2009 zal gebruikt worden voor verdere (technische) implementatie.

2

Toelating

De doelstelling voor het proces Toelating is om, binnen de daarvoor gestelde termijnen, te beslissen op door vreemdelingen ingediende aanvragen om een verblijfsvergunning of een verzoek tot naturalisatie. Dit ten behoeve van geregu-leerde toelating van vreemdelingen tot Nederland, op een maatschappelijk verantwoorde wijze, die recht doet aan de belangen van de vreemdelingen en aan de Nederlandse belangen.

2.1 Inleiding

Aanvragen voor toelating tot verblijf in Nederland worden gedaan in het kader van asiel of een regulier verblijfsdoel. De aanvragen worden ingediend bij en behandeld door de toelatingsorganisatie Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). Behandeling van zaken in beroep en hoger beroep vindt respectievelijk plaats bij de Vreemdelingenkamers van de rechtbanken en bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

2.2 Asielproces

2.2.1 Asielinstroom in Nederland

De stijging van het aantal in behandeling genomen eerste- en vervolgaanvragen voor asiel in de eerste helft van 2008 zet zich voort in de tweede helft van 2008. In het gehele jaar 2008 is het aantal in behandeling genomen asielaanvragen 57% hoger dan in het jaar 2007.

In de maanden juli t/m december 2008 is van ruim 7.600 vreemdelingen een eerste asielaanvraag in behandeling genomen, in de eerste helft van 2008 was dit 5.750. Van circa 7.150 vreemdelingen is een eerste asielaanvraag in behandeling genomen op de aanmeldcentra in Nederland. Het betreft ook in de tweede helft van 2008 voornamelijk vreemdelingen met de Irakese en Somalische nationaliteit wier eerste aanvraag in behandeling is genomen (zie grafiek 2.1).

Asielinstroom eerste asielaanvragen in Nederland
2e helft 2008

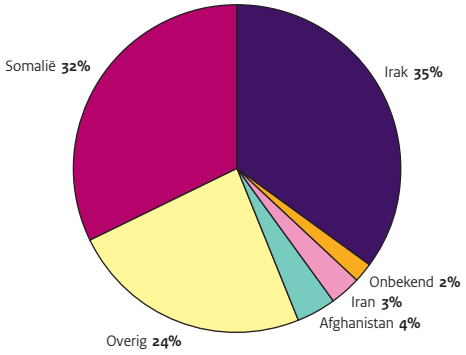

Grafiek 2.1 *Bron: IND*

Daarnaast zijn nog eens ruim 900 tweede- of vervolgaanvragen ingediend. Ook bij deze aanvragen zijn de meeste vreemdelingen afkomstig uit Somalië en Irak.

In totaal komt daarmee het aantal in behandeling genomen asielaanvragen voor de tweede helft van 2008 op ruim 8.500; dit is 28% meer dan in de eerste periode 2008. Van de totale instroom is 93% ingediend op de aanmeldcentra (zie grafiek 2.2). De aanmeldcentra hebben in de tweede helft van het jaar gemiddeld circa 1.340 aanvragen per maand behandeld tegenover 1.040 aanvragen per maand in de eerste helft van 2008.

In het tweede half jaar is voor bijna 300 uitgenodigde vluchtelingen de verkorte procedure afgehandeld, waarmee het totaal voor 2008 op 700 uitkomt.

In behandeling genomen asielaanvragen in Nederland

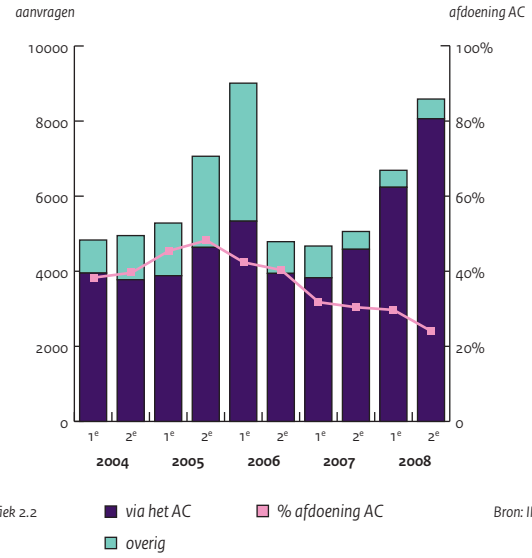

Grafiek 2.2 *Bron: IND*

2.2.2 Asielinstroom in Europa

In afwijking van de gegevens op nationaal niveau, maar aansluitend op de Rapportage Vreemdelingenketen januari-juni 2008, wordt hier over de asielinstroom in Europa gerapporteerd over de periode april 2008 tot en met september 2008. De reden hiervoor is dat niet alle landen de nationale gegevens volledig beschikbaar hebben of stellen. Over de asielinstroom in Italië zijn geen gegevens beschikbaar. De informatie die hier weergegeven wordt, is gebaseerd op gegevens en de daarbij geldende definities van de UNHCR.

Van april 2008 tot en met september 2008 hebben in totaal ruim 100.300 vreemdelingen asiel aangevraagd in een van de EU-landen. Dit is een daling van bijna 8% ten opzichte van de voorgaande zes maanden, waarin circa 108.000 vreemdelingen asiel hadden aangevraagd in een van de EU-lidstaten.

Top 10 ontvangende EU-landen
april - september 2008

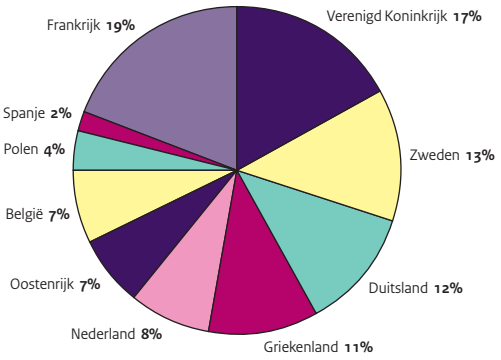

Grafiek 2.3 *Bron: UNHCR*

De top-3 van bestemmingslanden wordt in de maanden april 2008 tot en met september 2008 gevormd door Frankrijk, Groot-Brittannië en Zweden. Nederland staat in deze periode op de zesde plaats in de landen top-10 (zie ook grafiek 2.3). België staat op de achtste plaats en Duitsland op de vierde positie in deze top-10.

In de EU landen (exclusief Italië) is het aantal Irakezen dat in de periode april - september 2008 asiel heeft aangevraagd bijna 12.500. Hiervan hebben de meeste Irakezen in Duitsland, Nederland en Zweden de aanvraag ingediend (samen circa 65%). Een andere belangrijke groep asielzoekers betreft de Somaliërs. Ruim 6.000 Somaliërs hebben in deze periode asiel aangevraagd in een van de EU-landen. De meeste deden dit in Nederland, Zweden of Groot-Brittannië (samen circa 70%). Buiten de EU kennen Zwitserland en Noorwegen een stijging in de aanvragen voor asiel door Somaliërs.

Het aantal vreemdelingen van Russische nationaliteit die asiel hebben aangevraagd in een van de EU-landen is ruim 8.300. Naast Polen hadden ook Oostenrijk en Frankrijk te maken met hoge aantallen aanvragen van deze nationaliteit (samen circa 74%). Na een daling in de lente- en zomermaanden is in het najaar van 2008 in deze drie landen weer een stijging in de aanvragen van vreemdelingen met de Russische nationaliteit zichtbaar.

2.2.3 Uitstroom asielaanvragen

In de tweede helft van 2008 zijn in totaal bijna 6.900 aanvragen voor asiel (inclusief onbepaalde tijd) en bezwaarschriften afgehandeld. De totale asieluitstroom ligt 8% lager dan in de eerste periode van 2008.

De bijna 6.900 afgehandelde aanvragen betroffen ruim 6.200 aanvragen in eerste aanleg. Bij 49% van de aanvragen waarop beslist is, leidde dit tot een vergunningverlening.

Bijzonder beleid

Gedurende de tweede periode van 2008 gold een categoriaal beschermingsbeleid voor de vreemdelingen afkomstig uit:

- Ivoorkust;
- Centraal-Irak;
- Niet-arabische bevolkingsgroepen uit Noord, West en Zuid-Darfur te Soedan;
- Somaliërs, met uitzondering van personen die naar plaatselijke maatstaven gemeten onder redelijke omstandigheden tenminste zes maanden hebben verbleven in Punt-land (m.u.v. Noord-Galkayo), in de periode vanaf 1991, Somaliland, in de periode vanaf 1997, Sool of Sanaag;
- Kwetsbare minderheidsgroepen in de zin van artikel 29, eerste lid, onder b, Vw (Salah Sheekh-uitspraak):
  - Afghanistan:
    - Personen afkomstig uit een gebied waar zij tot een etnische minderheid behoren (9/11/2007);
    - Personen afkomstig uit een gebied waar zij tot een religieuze minderheid behoren (9/11/2007);
    - alleenstaande vrouwen (9/11/2007)
  - Democratische republiek Congo:
    - Tutsi (16/11/2007)
  - Irak:
    - Christenen (5/8/2007);
    - Mandeeërs (5/8/2007);

- Yezidi's (5/8/2007);
- Joden (22/11/2008);
- Shabak en Kaka'i (22/11/2008);
- Palestijnen (5/8/2007)

o Somalië:
- Reer Hamar (Benadiri) (5/8/2007)

Voor alleenstaande vrouwen uit Afghanistan en homoseksuelen uit Iran geldt vanaf respectievelijk 24 juni 2006 en 18 oktober 2006 dat zij, behoudens contra-indicaties, wegens klemmende redenen van humanitaire aard in aanmerking komen voor een verblijfsvergunning asiel.

Op 24 september 2008 heeft de Staatssecretaris van Justitie bij brief (Tweede Kamer, vergaderjaar 2007–2008, 19 637, nr. 1220) aangekondigd het categoriaal beschermingsbeleid voor vreemdelingen uit Centraal-Irak te beëindigen.

Beroep en hoger beroep asiel
Bij de rechtbanken zijn in de tweede helft van 2008 circa 2.300 beroepen en voorlopige voorzieningen ontvangen en circa 1.900 behandeld. De voorraad is met circa 9% toegenomen. In heel 2008 zijn bij de rechtbanken 4.500 beroepen en verzoeken om voorlopige voorzieningen ingediend. De rechtbanken hebben in geheel 2008 circa 4.200 beroepen en voorlopige voorzieningen afgedaan met een gemiddelde doorlooptijd van 36 weken. In totaal is de voorraad asiel beroepen en voorlopige voorzieningen met 300 zaken gestegen ten opzichte van 1 januari 2008. Een belangrijke oorzaak hiervan is dat circa 1.000 zaken niet konden worden afgedaan vanwege prejudiciële vragen die de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State aan het Europese Hof van Justitie heeft gesteld, inzake het geschil dat zich toespitst op de vraag of het bestreden besluit in overeenstemming is met de Definitierichtlijn (2004/83/EG) voor de behandeling van asielverzoeken.

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft in de tweede helft van 2008 ruim 400 asielzaken in hoger beroep ontvangen (hoofdzaken en voorlopige voorzieningen).

Over het gehele jaar heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State ongeveer 960 beroepszaken en verzoeken om voorlopige voorzieningen ontvangen en eenzelfde aantal afgedaan met een gemiddelde doorlooptijd van 17 weken.

2.2.4 Voorraden

In 2007 was de voorraad asielprocedures en beroepszaken in de Vreemdelingenketen gehalveerd door intrekkingen van procedures naar aanleiding van de uitvoering van de Regeling ter afwikkeling van de nalatenschap oude vreemdelingenwet

De totale voorraad asielprocedures en beroepzaken in de Vreemdelingenketen is ten opzichte van de vorige peildatum van 1 juli 2008 met 31% gestegen. Bij de IND en de rechtbanken is sprake van een stijging en bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is sprake van een lichte daling (12%). Ten opzichte van 1 januari 2008 is aan het einde van 2008 sprake van een totale stijging van circa 31% (zie grafiek 2.4). Zoals hierboven al is gemeld, is dit deels veroorzaakt door het feit dat zaken niet konden worden afgedaan vanwege de prejudiciële vragen die de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State aan het Europese Hof van Justitie heeft gesteld.

Voorraadverloop asiel: beslis, bezwaar, beroep en hoger beroep

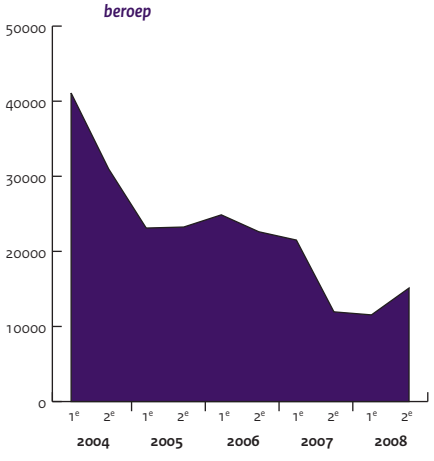

Grafiek 2.4 *Bron: IND/RvdR/RvS*

Verloop instroom MVV totaal

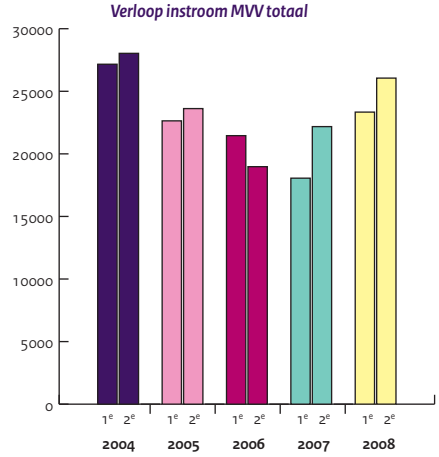

Grafiek 2.5 *Bron: IND*

Verloop instroom VVR eerste aanvraag

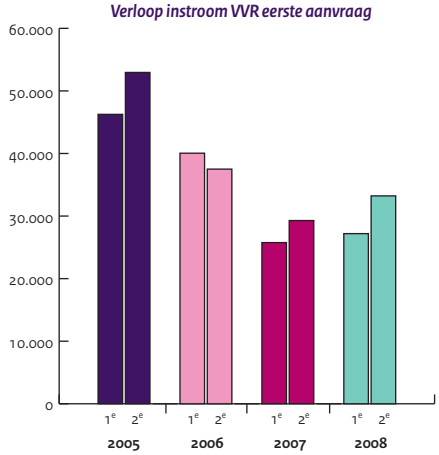

Grafiek 2.6 *Bron: IND*

VVR-aanvragen, verdeeld in aanvraaggronden
2e helft 2008

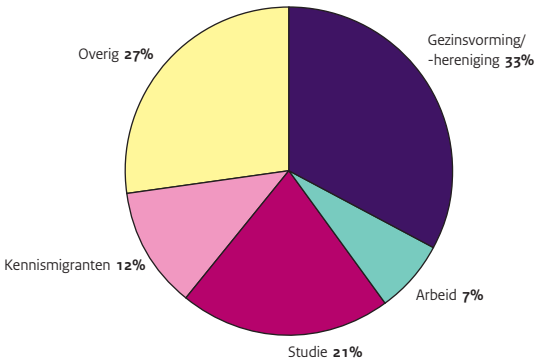

Grafiek 2.7 *Bron: IND*

2.3 Regulier proces

2.3.1 Instroom aanvragen voor (kort en lang) verblijf

Het aantal bij de IND ingediende aanvragen voor een machtiging tot voorlopig verblijf (MVV) ligt in de tweede periode van 2008 circa 12% hoger dan in de eerste helft van 2008. Het aanbod voor studie is verantwoordelijk voor het grootste deel van de stijging. De meeste aanvragen voor studie worden gebruikelijk in de zomermaanden ingediend in verband met de start van het nieuwe studiejaar.

Vanaf 1 augustus 2008 is het alleen nog voor convenanthouders mogelijk een studieaanvraag in te dienen. Dit geldt voor aanvragen voor een verblijfsvergunning op reguliere gronden, de mvv-adviesprocedure en aanvragen met het doel de geldende beperking van een verblijfsvergunning te wijzigen.

Ten opzichte van 2007 is het aantal aanvragen voor een MVV in 2008 gestegen met ongeveer 23% (zie grafiek 2.5). Het betreft een toename voor een groot aantal nationaliteiten. Er is een toename zichtbaar van nareizende gezinsleden uit Somalië en Irak. Het totaal aantal ingediende aanvragen voor gezinsvorming/-hereniging is in de tweede helft van 2008 ongeveer gelijk aan het aantal ingediende aanvragen in de eerste helft van 2008.

Het aantal ingediende aanvragen voor een MVV door kennismigranten blijft een stijgende lijn vertonen. Ten opzichte van de eerste helft van 2008 zijn in totaal ongeveer 5% meer aanvragen van kennismigranten ontvangen.

Het aantal ingediende aanvragen om een reguliere verblijfsvergunning (VVR) was in deze periode circa 22% hoger dan in de eerste helft van 2008 (zie grafiek 2.6). Ook hier betreft de stijging met name aanvragen voor het verblijfsdoel studie (zie ook grafiek 2.7).

Het aantal ingediende aanvragen door kennismigranten (VVR) blijft ook hier een stijgende lijn vertonen: dit betreft een stijging van circa 26% ten opzichte van de eerste helft van 2008. Het totaal aantal ingediende aanvragen door kennismigranten is dit jaar ongeveer 33% (ruim 1.800 aanvragen) hoger dan in 2007.

2.3.2 Uitstroom aanvragen voor verblijf

In de afgelopen periode zijn circa 25.300 aanvragen voor een MVV afgehandeld en ongeveer 30.900 aanvragen voor een VVR afgehandeld. In circa 78% respectievelijk 91% van het bovengenoemde aantal behandelde MVV en VVR aanvragen heeft dit geleid tot een positieve beslissing.

Het grootste deel van de behandelde aanvragen VVR is ingediend met verblijfsdoel gezinsvorming/hereniging (grafiek 2.7).

In de tweede helft van 2008 zijn eveneens ongeveer 48.700 aanvragen om een verlenging van een reguliere vergunning danwel een reguliere vergunning voor onbepaalde duur behandeld, waarvan ruim 89% is ingewilligd.

In circa 86% van afgehandelde MVV aanvragen is en in circa 96% van de afgehandelde VVR aanvragen is binnen de wettelijke termijn beslist.

Beroep en hoger beroep Regulier

De rechtbanken hebben in de tweede periode van 2008 circa 7.500 beroepen

en voorlopige voorzieningen ontvangen en er ruim 7.600 behandeld. In heel 2008 hebben de rechtbanken circa 15.350 beroepen en voorlopige voorzieningen afgedaan met een gemiddelde doorlooptijd van 33 weken.

In de tweede helft van 2008 zijn bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State ongeveer 630 reguliere vreemdelingenzaken in hoger beroep ontvangen (hoofdzaken en voorlopige voorzieningen). Ongeveer 590 zaken zijn in dezelfde periode afgedaan. Over het gehele jaar zijn ongeveer 1.130 reguliere zaken afgedaan met een gemiddelde doorlooptijd voor hoofdzaken van 16 weken.

2.3.3 Voorraden

De voorraad VVR bezwaar bij de IND telt nog ongeveer 4.500 zaken en is daarmee ten opzichte van 1 januari 2008 met circa 19% gedaald. De voorraad reguliere procedures en zaken bij de Raad voor de Rechtspraak is licht afgenomen, bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Afdeling bestuurs-rechtspraak van de Raad van State is de voorraad ten opzichte van 1 juli 2008 met 14% gestegen. In de gehele Vreemdelingenketen zijn de voorraden reguliere procedures en zaken (bij IND, Raad voor de Rechtspraak en Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State) ten opzichte van 1 januari 2008 met circa 5% gestegen (zie grafiek 2.8).

Voorraadverloop reguliere procedures
(MVV 1a, Bezwaar, Beroep en Hoger Beroep)

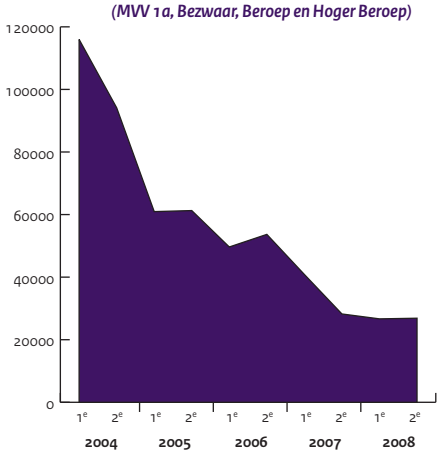

Grafiek 2.8 *Bron: IND/RvdR/RvS*

3
Toezicht

De primaire doelstelling in het proces toezicht is het bestrijden van illegaliteit. Enerzijds wordt toezicht gehouden op de vreemdelingen zelf met als doel dat de vreemdeling die hier niet (langer) mag zijn, eventueel na uitzitten van een straf, uit Nederland wordt verwijderd, waarbij indien van toepassing wedertoegang wordt voorkomen. Anderzijds door de opsporing van migratiecriminaliteit, met als doel de ongewenste gevolgen van illegaliteit te bestrijden en daarmee de voedingsbodem van illegaliteit (illegaal wonen en werken) weg te nemen. Daarnaast wordt toezicht gehouden op de naleving van de aan de afgegeven vergunning gestelde voorwaarden voor de geldigheid ervan en toezicht op het verblijf van asielzoekers opdat zij ter beschikking staan van de lopende asiel- en terugkeerprocedure.

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de activiteiten op het terrein van het toezicht houden op rechtmatig verblijf in Nederland. Onder toezicht in het kader van het bestrijden van illegaliteit wordt verstaan binnenlands toezicht, toezicht aan de binnengrenzen en toezicht in en op de haventerreinen.

Binnenlands toezicht behelst het staande houden, ophouden, het verrichten van identiteitsonderzoek en in vreemdelingenbewaring stellen van vreemdelingen door de politie en KMar en de overige vreemdelingentaken die de politie uitvoert, zoals de meldplicht voor kort verblijvers.

Binnenlands vreemdelingentoezicht wordt vorm gegeven door het uitvoeren van persoons- en objectgerichte controles. Persoonsgerichte controles richten zich op bij de overheid bekende vreemdelingen zoals uitgeprocedeerde vreemdelingen en asielzoekers die zich aan de meldingsplicht hebben onttrokken. De objectgerichte controles richten zich op ruimtes of bedrijven ter verwijdering van aldaar aanwezige illegale vreemdelingen. Beide vormen van toezicht zijn als volgt geprioriteerd: criminele vreemdelingen al dan niet illegaal, vreemdelingen die de openbare orde verstoren of anderszins overlast veroorzaken en tenslotte de uitgeprocedeerde en/of illegale vreemdeling.

Het Mobiel Toezicht Vreemdelingen (MTV) wordt uitgevoerd aan de binnengrenzen. Hierbij worden ingereisde personen na binnengrensoverschrijding steekproefsgewijs en zo veel mogelijk informatiegestuurd aan vreemdelingentoezicht onderworpen. Dit is onder meer het geval bij voertuigen die de Nederlandse grens zijn gepasseerd, maar ook in geval van internationaal vliegverkeer waarbij sprake is van een intra-Schengenvlucht naar het grondgebied van Nederland.

Vreemdelingen zonder rechtmatig verblijf die in het kader van MTV worden aangetroffen, krijgen een aanzegging Nederland zelfstandig te verlaten, reizen onder toezicht terug naar Duitsland of België of worden in voorkomende gevallen in vreemdelingenbewaring gesteld.

In het kader van het Havengerelateerd Vreemdelingen Toezicht (HVT) worden -binnen het havengebied van Rotterdam- controles uitgevoerd op een rechtmatig verblijf in Nederland. In 2009 worden deze controles door een nieuw aangesteld team uitgevoerd, dat eind 2008 is aangesteld.

3.2 Instroom

In het kader van het MTV zijn door de KMar in de tweede helft van 2008 ruim 304.750 personen gecontroleerd. Dit is een daling van ongeveer 19% ten opzichte van dezelfde periode in 2007 en een daling van 14% ten opzichte van de eerste periode van 2008. Als gevolg van de ondersteuning van de grensbewaking op Schiphol zijn een aantal controles MTV in kleiner verband uitgevoerd dan gepland.

Van de ongeveer 304.750 gecontroleerde personen is bij circa 1.750 (minder dan 1%) gebleken dat zij geen rechtmatig verblijf hadden in Nederland. Met die vaststelling stromen deze vreemdelingen in het proces Terugkeer in (zie hoofdstuk 4.1).

Over het aantal controles in het kader van het binnenlands vreemdelingentoezicht zijn wegens een aanpassing in de registratiewijze geen gegevens beschikbaar.

3.3 Uitstroom

Bijna 900 (51%) van de circa 1.750 illegalen die in het kader van het MTV zijn aangetroffen, zijn in bewaring gesteld ten behoeve van hun vertrek. In de eerste helft van 2008 waren dit er bijna 1.000 (43% van het totaal). In totaal zijn in 2008 vanuit MTV ruim 1.850 (46% van het totaal) vreemdelingen in bewaring gesteld.

Ook zijn ruim 550 vreemdelingen (34%) van de in de tweede helft van 2008 aangetroffen illegalen onder toezicht van de KMar uitgereisd naar België of Duitsland.

Circa 12% van de in de laatste zes maanden van 2008 bij het MTV aangetroffen illegalen heeft een aanzegging gekregen om Nederland te verlaten.
De overige 3% van de aangetroffen illegalen is overgedragen aan de IND voor de behandeling van een toelatingsaanvraag.

Door de politie zijn in het tweede half jaar van 2008 na controles bijna 2.750 vreemdelingen in bewaring gesteld, waarvan circa 2.650 zijn overgebracht naar een DJI-cel en vervolgens door middel van overdrachtsdossiers zijn ingestroomd in de caseload van de DT&V. Van de overige 100 is de bewaring al voor de overdracht opgeheven.
In de vorige periode werden 3.200 vreemdelingen in bewaring gesteld, waarvan 2.400 werden overgedragen aan de DT&V. Toen werd van de andere 800 de bewaring al voor de overdracht opgeheven.

3.4 Bijzonderheden

Convenant Politie Vreemdelingentaak 2009-2011
Op 10 oktober 2008 hebben de Minister van Justitie, mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken, de Staatsecretaris van Justitie en de voorzitter van de Raad van hoofdcommissarissen het Convenant Uitvoering Politiële Vreemdelingentaak 2009-2011 getekend. In dit Convenant zijn de beleidsprioriteiten en prestatie-indicatoren benoemd waar de politie zich de komende jaren op zal richten. Binnen de vreemdelingentaak zullen de inspanningen van de politie vooral gericht zijn op al dan niet rechtmatig verblijvende criminele vreemdelingen, de uitgeprocedeerde en/of illegale vreemdeling en vreemdelingen die de openbare orde verstoren of anderszins overlast veroorzaken.

Over de resultaten van de inspanningen wordt in de volgende Rapportage Vreemdelingenketen aan de Tweede Kamer gerapporteerd.

Illegaliteit en openbare orde
Intensivering ongewenstverklaring van illegalen
Op 1 maart 2008 is een pilot gestart om ervaring op te doen met het consequent ongewenst verklaren van vreemdelingen die zich bij herhaling bewezen schuldig maken aan overtredingen van de Vreemdelingenwet. De pilot ziet toe op een tussen de betrokken diensten volledig afgestemde en gecoördi-

neerde aanpak en wordt uitgevoerd tussen 1 maart 2008 en 1 maart 2009. Na deze datum zal de pilot worden geëvalueerd.

Pilot ongewenstverklaring criminele EU-onderdanen
In een brief van 13 augustus 2007 (TK 2006-2007, 19 637, nr. 1168) is melding gemaakt van een pilot inzake de ongewenstverklaring van criminele EU-onderdanen, bedoeld om kaders vast te kunnen stellen waarbinnen EU-onderdanen ongewenst kunnen worden verklaard. De pilot was verlengd tot 1 januari 2009 en uitgebreid naar alle politieregio's. Vanaf 1 januari 2009 worden geen nieuwe zaken in de pilot opgenomen. In een aantal zaken moeten openstaande procedures nog worden behandeld. De pilot heeft nog geen jurisprudentie opgeleverd. Indien uit de pilot of anderszins relevante jurisprudentie op dit terrein ontstaat, wordt hierover gerapporteerd.

4
Terugkeer

Het nationale terugkeerbeleid is er op gericht illegaal verblijf van vreemdelingen in Nederland te voorkomen en tegen te gaan. Vreemdelingen die niet rechtmatig of niet meer rechtmatig in Nederland verblijven moeten zelfstandig of gedwongen terugkeren naar het land van herkomst of vertrekken naar een ander land waar toelating is gewaarborgd.

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de activiteiten om het daadwerkelijke zelfstandige en zo nodig gedwongen vertrek te realiseren van vreemdelingen die onrechtmatig in Nederland verblijven. Parallel aan de directe terugkeeractiviteiten door organisaties in de Vreemdelingenketen faciliteert de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) vreemdelingen bij zelfstandige terugkeer naar hun land van herkomst.

De caseload van de DT&V bevat voornamelijk zaken van asielzoekers met een eerste negatieve beschikking en inbewaring gestelde vreemdelingen. Daarnaast behandelt de DT&V ook de dossiers van vreemdelingen die niet in aanmerking komen voor een vergunning in het kader van de Regeling ter afwikkeling van de nalatenschap oude vreemdelingenwet. Verwijder- en terugkeeractiviteiten op grond van een toegangsweigering aan de grens door de KMar of de ZHP, zolang er geen afhankelijkheid ontstaat voor het verkrijgen van (vervangende) reisdocumenten, vallen buiten de reikwijdte van de DT&V.

4.2 Instroom in het terugkeerproces

Het aanbod van vreemdelingen die direct kunnen vertrekken is gedaald. Daarentegen zijn in de rapportageperiode meer vreemdelingen in bewaring gesteld en ingestroomd in de caseload van de DT&V ter voorbereiding van het vertrek.

Vanuit Toegang
Als bij of na een toegangsweigering door de KMar of ZHP geen asielaanvraag wordt ingediend, dient de vreemdeling direct terug te keren naar het land van vertrek, het land van herkomst of een ander land waar de toegang is gewaarborgd. Als vertrek niet direct mogelijk is, wordt aan de vreemdeling een vrijheidsbeperkende dan wel vrijheidsontnemende maatregel ex artikel 6 Vw 2000 opgelegd. Circa 1.100 vreemdelingen aan wie in het tweede half jaar van 2008 de toegang is geweigerd zijn vrijwel onmiddellijk vertrokken of hebben een vrijheidsontnemende maatregel opgelegd gekregen.

Vanuit Toelating
In het proces toelating wordt na het afgeven van een negatieve beschikking door de IND op zowel asiel- als reguliere aanvragen voor verblijf een wettelijke vertrektermijn gegeven, waarbinnen de vreemdeling zelfstandig het land dient te verlaten. Dit houdt in dat vanuit het proces toelating met die vertrekplicht het proces terugkeer is aangevangen. Het recht om binnen wettelijk bepaalde termijnen beroep in te stellen, heeft echter als gevolg dat de vertrekplicht lang niet altijd tot onmiddellijke verwijderbaarheid leidt. Indien na afloop van de beroepstermijn is gebleken dat geen beroepschrift is ingediend tegen de afwijzing op een aanvraag en de vreemdeling niet zelfstandig is vertrokken, verblijft de vreemdeling onrechtmatig in Nederland en is hij of zij verwijderbaar.

In het tweede half jaar van 2008 is op ruim 2.750 asielaanvragen negatief beslist, waarna direct instroom in het terugkeerproces aangevangen is. Vanwege de eerdergenoemde beroepstermijn zijn deze vreemdelingen niet direct verwijderbaar.

Vanuit Toezicht
Vanuit het toezichtproces stromen vreemdelingen het terugkeerproces in wanneer na een controle door de vreemdelingenpolitie of de KMar direct onrechtmatig verblijf is geconstateerd of wanneer na een identiteitsonderzoek de identiteit en het rechtmatig verblijf niet kunnen worden vastgesteld. In voorkomende gevallen kan de vreemdelingenpolitie of de KMar overgaan tot het opleggen van een vrijheidsbeperkende dan wel vrijheidsontnemende maatregel ex artikel 56 dan wel 59 Vw 2000. Via het MTV stroomden circa 1.750 personen het terugkeerproces in van wie is gebleken dat zij geen rechtmatig verblijf hadden in Nederland (zie ook hoofdstuk 3.2).

Via het vreemdelingentoezicht stroomden ruim 2.750 personen het terugkeerproces in, waarvan circa 2.650 zijn overgedragen aan de DT&V. De overige 100 zijn al voor de overdracht aan de DT&V heengezonden dan wel aangezegd Nederland direct en zelfstandig te verlaten.

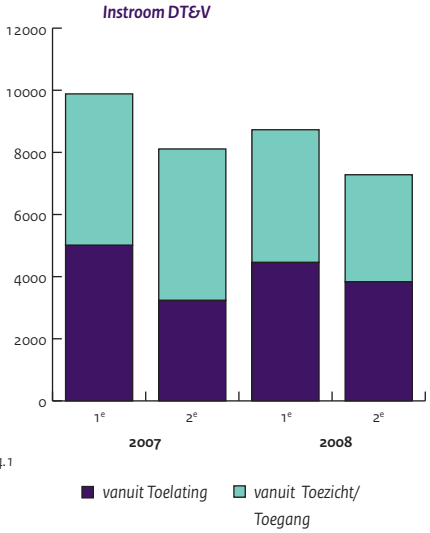

Grafiek 4.1 *Bron: DT&V*

4.2.1 Instroom caseload DT&V
In de periode van de tweede helft 2008 zijn circa 7.300 vreemdelingen de DT&V caseload ingestroomd. Dat is een daling ten opzichte van de 1e helft 2008 van ongeveer 16%, die vooral wordt verklaard door een afname van de instroom van degenen die niet in aanmerking komen voor de Regeling ter afwikkeling van de nalatenschap oude vreemdelingenwet (zie ook hoofdstuk 7.1) alsmede een lagere overdracht van in bewaring gestelde vreemdelingen vanuit het Toezichtproces (zie ook grafiek 4.1).

In de tweede helft van 2008 is circa 47% van de instroom in de DT&V caseload afkomstig uit het Toelatingsproces. Het grootste gedeelte (ruim 60%) vanwege een eerste negatieve beslissing op de asielaanvraag en ongeveer 36% vanwege het niet in aanmerking komen van een vergunning in het kader van de Regeling ter afwikkeling van de nalatenschap oude vreemdelingenwet.
Ruim 52% van de totale instroom is afkomstig vanuit het Toezichtproces en aangedragen door de KMar en de vreemdelingenpolitie.
Een klein gedeelte is afkomstig uit het Toegangsproces als gevolg van een weigering aan de grens, waarbij geen asielaanvraag werd ingediend (zie ook hoofdstuk 1) of omdat bij de effectuering van het vertrek een afhankelijkheid voor het verkrijgen van (vervangende) reisdocumenten is ontstaan.

Bij 5% van de 7.300 vreemdelingen betrof het een overdracht van vreemdelingen in de strafrechtketen (VRIS).

4.3 Doorstroom in het terugkeerproces

4.3.1 In behandeling caseload DT&V
Aan het eind van deze rapportageperiode had de DT&V ongeveer 8.800 vreemdelingen in behandeling. Het grootste deel van deze caseload – ruim 6.750 – betreft ex-asielzoekers. Hiervan was ongeveer de helft nog niet verwijderbaar. Veelal gaat het hier om zaken waarin het beroep op de negatieve asielbeschikking nog moet worden behandeld. Het is dan nog niet mogelijk de vreemdeling bij de diplomatieke vertegenwoordiging van het (vermoede) land van herkomst te presenteren. Hierdoor is het niet mogelijk de procedure voor de aanvraag van een (vervangend) reisdocument (veelal een laissez-passer) op te starten.

Ongeveer 23% van alle vreemdelingen in behandeling bij de DT&V (per 31 december 2008) zit in vreemdelingenbewaring of in strafrechtelijke detentie (VRIS).

In de tweede helft van 2008 zijn circa 2.500 aanvragen voor een LP ingediend bij de buitenlandse vertegenwoordigingen. In de eerste helft van 2008 waren dat er circa 2.700.

In de tweede helft van 2008 zijn circa 1.180 beslissingen op LP-aanvragen ontvangen. Daarvan zijn ongeveer 440 LP akkoorden gegeven – dat is 23% meer dan in de eerste helft van 2008, circa 200 nationaliteitsverklaringen zijn afgegeven en in ongeveer 540 gevallen is een LP geweigerd dan wel is een non-statement afgegeven. In dezelfde periode zijn bijna 1.100 LP aanvragen door de DT&V (voortijdig) ingetrokken. Reden hiervoor is veelal omdat de bewaring op grond van een rechterlijke uitspraak moest worden opgeheven en de vreemdeling niet langer beschikbaar is.

Instroom caseload DT&V
2e helft 2008

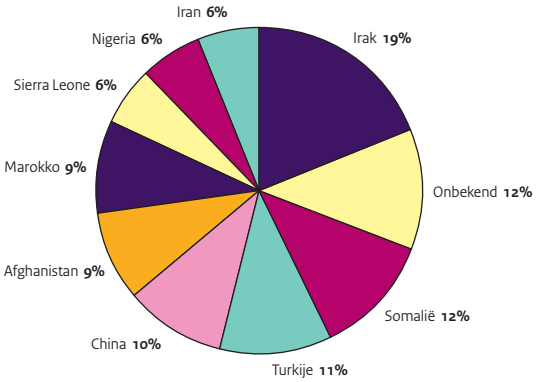

Grafiek 4.2 *Bron: DT&V*

4.4 Uitstroom uit het terugkeerproces

4.4.1 Uitstroom: ontwikkeling caseload DT&V

In de tweede helft van 2008 zijn circa 6.450 vreemdelingen uit de caseload van de DT&V gestroomd (zie grafiek 4.3).

Ongeveer 440 vreemdelingen die uit de caseload van de DT&V zijn gestroomd zijn vreemdelingen in de Strafrechtketen (VRIS). Hiervan is ongeveer 70% aantoonbaar vertrokken.

In 18% van de totale uitstroom van de DT&V is sprake van een overdracht naar het Toelatingsproces wegens een ingesteld vertrekmoratorium, categoriaal beschermingsbeleid, medische omstandigheden (artikel 64Vw), het indienen van een nieuwe toelatingsaanvraag of het (alsnog) verkrijgen van een verblijfstitel (asiel dan wel regulier).

De vreemdelingen die uit de caseload van de DT&V zijn gestroomd vanwege het (alsnog) verkrijgen van rechtmatig verblijf - op grond van bovengenoemde omstandigheden - vallen feitelijk buiten de resultaten van de DT&V. Wanneer deze vorm van uitstroom dan ook buiten beschouwing wordt gelaten, is circa 45% van de totale uitstroom van DT&V aantoonbaar uit Nederland vertrokken (dus zelfstandig teruggekeerd dan wel uitgezet). Dit percentage is nagenoeg gelijk aan dat in de eerste helft van 2008, maar er is wel een toename van 65% te constateren van het aantal vreemdelingen dat zelfstandig vertrokken is, waaronder met IOM.

In 2007 is over de resultaten van de DT&V gerapporteerd op basis van de datum van de (administratieve) afsluiting van de vertrekprocedure in het registratiesysteem in plaats van de daadwerkelijke vertrekdatum. Sinds 2008 wordt het aantal vertrekken op basis van de vertrekdatum gerapporteerd. Deze gewijzigde vorm van rapporteren maakt een vergelijking tussen de resultaten van de DT&V in 2007 en 2008 onmogelijk.

Door vertrekken die in 2008 hebben plaatsgevonden in 2009 nog te registreren, kunnen later nog vertrekken worden toegevoegd aan het hier getoonde aantal over 2008.

Uitstroom caseload vreemdelingen bij DT&V
2e helft 2008

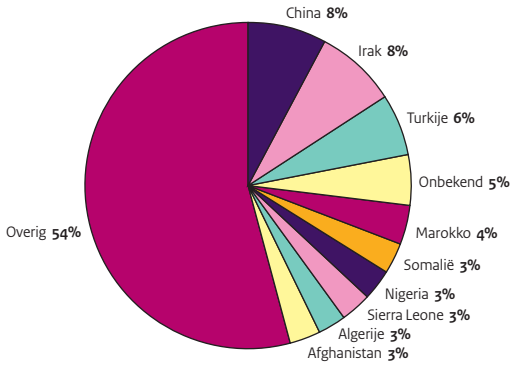

Grafiek 4.3 *Bron: DT&V*

Percentages aandeel aantoonbaar vertrek van totale uitstroom

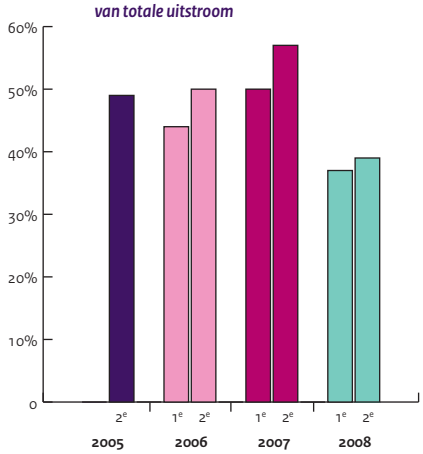

Grafiek 4.4 *Bron: KMI*

Vertrek met behulp van IOM 2e helft 2008

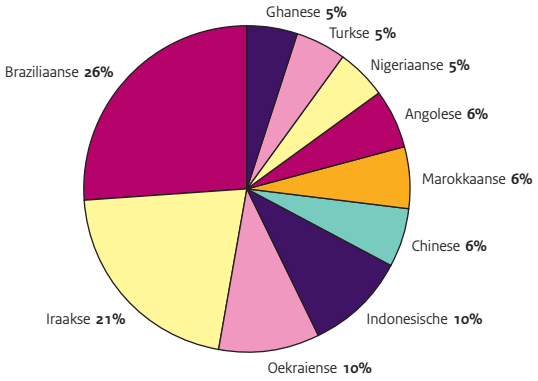

Grafiek 4.5 *Bron: IOM*

4.4.2 Uitstroom: algemeen beeld

Naast de uitstroom van DT&V bestaat er nog directe uitstroom vanuit het proces Toegang en Toezicht (zie ook hoofdstuk 3.3). De uitstroom van de DT&V maakt dus deel uit van de totale uitstroom.

Binnen de Vreemdelingenketen zijn in de tweede helft van 2008 ruim 3.100 vreemdelingen gedwongen vertrokken (waaronder de in hoofdstuk 1.2 genoemde verwijderde geweigerde vreemdelingen en de direct vertrokken vreemdelingen die in MTV zijn aangetroffen (zie hoofdstuk 3.3)). In diezelfde periode hebben bijna 1.600 vreemdelingen Nederland zelfstandig verlaten (met én zonder facilitering van IOM). Daarnaast hebben ruim 7.500 vreemdelingen zelfstandig de woonruimte verlaten of zijn aangezegd Nederland te verlaten, al dan niet na een opheffing van een inbewaringstelling.

In geheel 2008 zijn in totaal circa 10.000 vreemdelingen aantoonbaar uit Nederland vertrokken (zie grafiek 4.4), waaronder circa 7.200 vreemdelingen gedwongen. Van de circa 10.000 aantoonbare vertrekken is een deel, namelijk 4.700, door tussenkomst van DT&V zelfstandig of gedwongen vertrokken en een deel direct na een toegangsweigering, staandehouding na MTV of op eigen initiatief. Het aantal niet aantoonbare vertrekken bedroeg in heel 2008 ongeveer 16.800.

Besloten is dat in de Ministerraad het onderwerp terugkeer periodiek aan de orde komt. Het doel hiervan is om tot een kabinetsbrede aanpak van de terugkeerproblematiek te komen, waarbij relaties van verschillende departementen met belangrijke landen van herkomst kunnen worden ingezet.

Gezien de voortdurende inzet op de verbetering van de gegevenskwaliteit, zullen in de toekomst actuelere terugkeercijfers beschikbaar komen. Dit, in combinatie met registratie in 2009 van vertrekken die in 2008 hebben plaatsgevonden, kan wijzigingen ten opzichte van de voorgaande rapportages als gevolg hebben.

Daarnaast zal ook het registratieproces van terugkeer en vertrek opnieuw worden ingericht. Hiermee wordt een verdere kwaliteitsslag beoogd.

IOM

IOM ondersteunt vreemdelingen in Nederland die vrijwillig willen terugkeren naar het land van herkomst of die zich kunnen hervestigen in een derde land. IOM biedt deze ondersteuning op basis van het Return and Emigration of Aliens from the Netherlands (REAN) programma. Om bepaalde doelgroepen te bereiken en een groter effect rondom zelfstandige terugkeer te realiseren heeft IOM een aantal speciale projecten die aanvullend zijn op het REAN programma, waarvan de belangrijkste zijn:

- Assisted Voluntary Return from Detention (AVRD) - voorlichting over en assistentie van vrijwillig vertrek vanuit vreemdelingenbewaring,
- Return Initiative Irregular Migrants (RIIM) - inzet van native counselors in (vooral) de grote steden voor een beter bereik van de doelgroep van niet in de opvang verblijvende migranten,
- Herintegratie Regeling Terugkeer (HRT) - herintegratiebijdrage om de duurzame herintegratie van (ex-)asielzoekers te bevorderen,
- Counseling, Return and Re-integration of (ex-) UAM's - extra assistentie voor (ex-)amv's op het vlak van counseling, terugkeer en herintegratieassistentie na terugkeer.

Binnen de doelgroep van IOM bevinden zich vreemdelingen in procedure of in het bezit van een verblijfstitel die besluiten terug te keren, migranten die zijn uitgeprocedeerd of na in het bezit te zijn geweest van een verblijfsvergunning illegaal zijn geworden en migranten die nooit een verblijfsvergunning hebben aangevraagd. Deze vreemdelingen nemen al dan niet na doorverwijzing van een andere instantie zelf het initiatief tot contact met IOM. Een initieel contact is het eerste contact van een migrant met IOM. Dit contact kan een informatief gesprek zijn of direct een aanvraag tot vertrek. In de tweede zes maanden van 2008 heeft IOM ruim 1.900 initiële contacten gehad met migranten.

In de periode juli t/m december 2008 is door IOM voor bijna 250 nieuwe cliënten bemiddeld bij het verkrijgen van een LP. In het tweede half jaar van 2008 zijn via de IOM in totaal 230 LP-aanvragen behandeld, waarvan 175 zijn ingewilligd en circa 55 niet zijn ingewilligd.

In de afgelopen periode zijn in totaal bijna 950 migranten met behulp van IOM vrijwillig teruggekeerd naar hun land van herkomst of een ander land waar de toegang gewaarborgd is (zie grafiek 4.5). Dit betreft een stijging van 17% in vergelijking met de eerste zes maanden van 2008. De meeste vertrekkers met IOM betroffen migranten die nimmer een verblijfsprocedure hebben opgestart en waarvan het grootste gedeelte is teruggekeerd naar Brazilië (totaal 145).

In de laatste drie maanden van 2008 is in de vorm van een pilot ook aan migranten die nimmer een verblijfsprocedure hebben opgestart een gelimiteerde ondersteuningsbijdrage verleend bij vertrek met IOM.

Opvallend in deze periode is de stijging van zelfstandige terugkeer naar Irak met 121 personen, ten opzichte van ruim 70 in de eerste zes maanden van 2008. Deze doelgroep wenst reeds na een kort verblijf in Nederland terug te keren.

Over geheel 2008 zijn in totaal ruim 1.750 migranten met ondersteuning van IOM vertrokken. Dit is een stijging van bijna 14% ten opzichte van 2007.

4.5 Bijzonderheden

Commissie Integraal Toezicht Terugkeer
Het Secretariaat CITT vormt sinds 1 juli 2008 een apart onderdeel binnen het Directoraat Generaal Wetgeving (DGWIAV), Internationale Aangelegenheden en Vreemdelingenzaken en per 1 september is een Secretaris benoemd. Het jaarverslag over het jaar 2007 is in oktober 2008 onderwerp van Algemeen Overleg in de Tweede Kamer geweest. Hierbij is ingegaan op actuele terugkeercijfers, de effectiviteit van terugkeer van bijzondere categorieën zoals VRIS vreemdelingen en de complexiteit van het proces om vervangende reisdocumenten te regelen voor vreemdelingen die dienen te vertrekken.

5
Opvang

De doelstelling binnen het proces Opvang is dat asielzoekers die in afwachting zijn van een uitspraak over hun aanvraag voor een verblijfsvergunning worden opgevangen. Gedurende de asielprocedure krijgt een asielzoeker huisvesting en faciliteiten geboden door het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA). Er wordt bij de opvang van asielzoekers rekening gehouden met de omgeving, de wensen van de maatschappij en de regelgeving van de EU. Hiertoe worden asielzoekers op sobere, doch humane wijze opgevangen.

De asielzoeker meldt zich bij een aanmeldcentrum van de IND. Aldaar wordt een asielaanvraag ingediend. Voorafgaand aan het indienen van de asielaanvraag wordt de vreemdeling door het COA opgevangen in een tijdelijke noodvoorziening vreemdelingen (TNV). Indien het niet mogelijk is om de asielaanvraag binnen de aanmeldcentrumprocedure af te doen, of tijdens deze procedure de aanvraag wordt ingewilligd, dan komt de asielzoeker in de opvang bij het COA.

5.1 Inleiding

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de huisvesting van vreemdelingen in Nederland voorafgaande aan, tijdens en na hun procedure. Het COA biedt hen in opdracht van het ministerie van Justitie tijdelijke huisvesting en ondersteunt hen in de voorbereiding op hun toekomst, in Nederland of elders. Het gaat vooral om asielzoekers en daarmee conform de regelgeving gelijkstelden, zoals onder andere alleenstaande minderjarige vreemdelingen.

5.2 Instroom

In de tweede periode van 2008 stroomden ruim 8.500 personen de opvang in. Ten opzichte van de vorige periode is dit een verhoging van 39% welke voornamelijk wordt veroorzaakt door het aanhoudende aanbod personen uit Irak en Somalië (zie grafiek 5.2 en Hoofdstuk 2.1.1). Aangezien een groot deel van deze groep in aanmerking is gekomen voor een verblijfsvergunning zal ook de druk op de huisvesting in de gemeenten van deze groep nog enige tijd gehandhaafd blijven.

5.3 Bezetting

De bezetting in de opvang blijft stijgen. Ten opzichte van de vorige periode is de bezetting in de opvang gestegen met 6%. De bezetting telt per peildatum 1 januari 2009 ruim 20.500 personen (zie grafiek 5.3). Hiervan is ongeveer 25% in het bezit van een verblijfsvergunning. Zij wachten op huisvesting in een gemeente.

Het aantal personen dat langer dan 5 jaar in de opvang verblijft is fors afgenomen en bedraagt nog zo'n 2750 personen. Dit heeft onder andere te maken met de huisvesting van statushouders die een vergunning hebben gekregen in het kader van de Regeling ter afwikkeling van de nalatenschap oude vreemdelingenwet (zie 5.4.2). Door de hogere instroom van het afgelopen jaar kent 61 % een verblijfsduur tot 1 jaar (zie grafiek 5.4).

Bezetting TNV

De bezetting van de TNV wordt bepaald door de hoogte van de instroom en de verwerkingscapaciteit van de aanmeldcentra. De bezetting in de TNV is gedurende de tweede helft van 2008 iets verlaagd en telde op 1 januari 2009 circa 1.750 personen. Om de wachtlijst en daarmee het aantal mensen in de TNV terug te dringen, is een aantal acties ondernomen. Eén van deze acties is het opnieuw instellen van de AC-functie in Zevenaar begin 2008. Om vervolgens de doorstroming naar de vervolgfase te bevorderen is extra capaciteit ingezet. Deze maatregelen hebben een direct effect op de hoogte van wachtlijst en TNV bezetting.

5.4 Uitstroom

Na de toelatingsprocedure moet de asielzoeker de COA-opvang verlaten. Bij een inwilliging van de aanvraag voor verblijf zal de vreemdeling naar de reguliere woonruimte in een gemeente moeten verhuizen. Als de uitkomst een afwijzing betreft, dan dient hij terug te keren naar het land van herkomst of naar een ander land waar toegang is gewaarborgd. Een asielzoeker mag dan tot zijn vertrek nog 28 dagen in een azc verblijven. De DT&V kan wanneer de

Instroom in de opvang

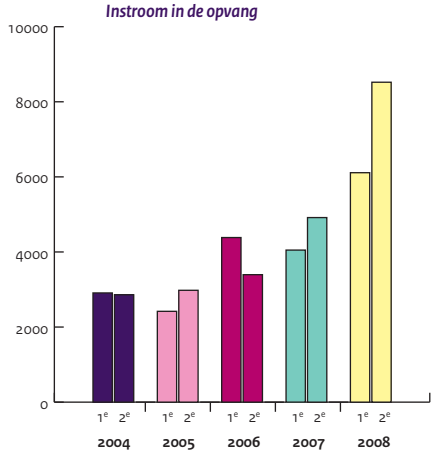

Grafiek 5.1 *Bron: COA*

Instroom personen in de opvang verdeeld over land van herkomst 2e helft 2008

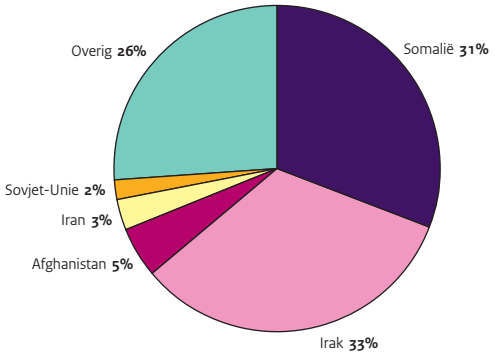

Grafiek 5.2 *Bron: COA*

Gemiddelde bezetting in de opvang

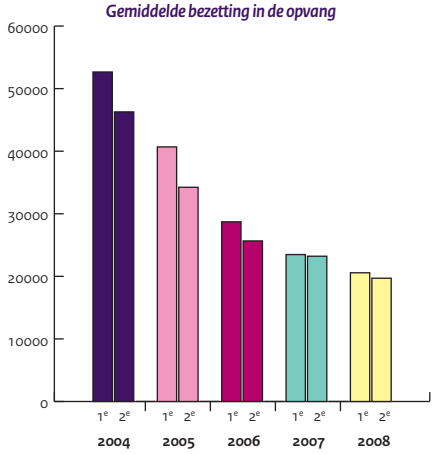

Grafiek 5.3 *Bron: COA*

Verdeling verblijfsduur in de opvang in %

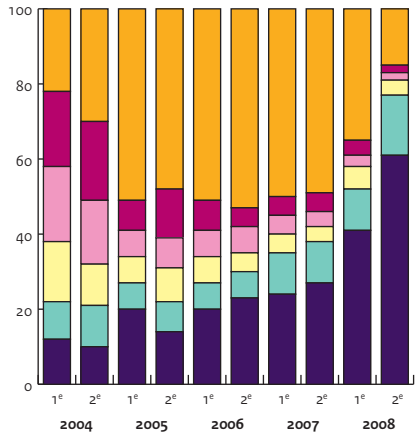

Grafiek 5.4 *Bron: COA*

Uitstroom uit de opvang

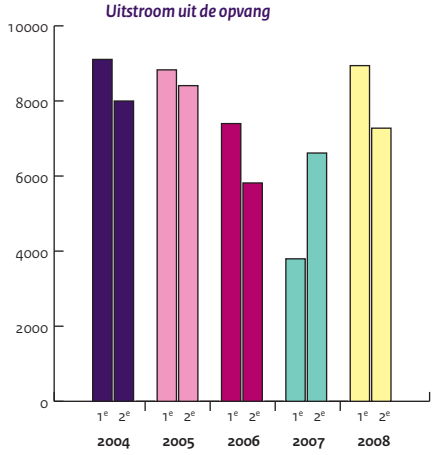

Grafiek 5.5 *Bron: COA*

Uitstroom van personen uit de opvang
2e helft 2008

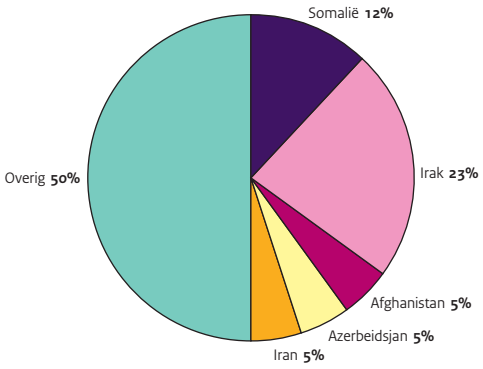

Grafiek 5.6 *Bron: COA*

vreemdeling verwijderbaar is, besluiten de asielzoeker op grond van een vrijheidsbeperkende maatregel te plaatsen in een vrijheidsbeperkende locatie (VBL) voor de duur van in beginsel maximaal 12 weken.
Indien daartoe aanleiding bestaat en in geval van zicht op uitzetting kan de vreemdeling in vreemdelingenbewaring worden gesteld, bijvoorbeeld in een uitzetcentrum.

5.4.1 Uitstroom uit de opvang

De uitstroom uit de opvang bedroeg in de tweede periode van 2008 ruim 7.200 personen. Dit is een daling van 22% (zie grafiek 5.5). Van belang in deze vergelijking is dat onder andere door de uitvoering van de Regeling ter afwikkeling van de nalatenschap oude Vreemdelingenwet de uitstroom uit de opvang en de gerealiseerde huisvesting in de eerste periode sterk was toegenomen (circa 8.800).

5.4.2 Realisatie van de taakstellingen huisvesting vergunning- en statushouders

Na de inwerkingtreding van de Regeling ter afwikkeling van de nalatenschap oude Vreemdelingenwet en op grond van het met de VNG gesloten bestuursakkoord inzake het vreemdelingenbeleid is sprake van twee halfjaarlijkse (deel)taakstellingen, namelijk voor de huisvesting van de statushouders op grond van de Regeling en voor de huisvesting van de vergunninghouders, die onder de nieuwe Vreemdelingenwet tot Nederland zijn toegelaten.

Huisvesting statushouders (Regeling)
Het huisvestingsproces van de statushouders is in het tweede halfjaar van 2008 verder in gang gezet. In deze periode zijn circa 7.400 personen gehuisvest.

Huisvesting vergunninghouders (Vw2000)
De (deel)taakstelling met betrekking tot de huisvesting van vergunninghouders bedroeg het tweede halfjaar van 2008 3.300 personen. Gevoegd bij de achterstand op 1 juli 2008 van circa 250 plaatsen moesten er circa 3.550 huisvestingsplaatsen worden geleverd. Gedurende het tweede deel van 2008 zijn circa 2.550 personen gehuisvest, waardoor de achterstand tot circa 1.000 nog te huisvesten vergunninghouders is opgelopen.

5.5 Bijzonderheden

Taskforce Huisvesting
Bij de totstandkoming van de Regeling ter afwikkeling van de nalatenschap oude Vreemdelingenwet is de Taskforce Huisvesting ingesteld met de opdracht om de gemeenten en corporaties te helpen bij de huisvesting van de mensen die onder de Regeling vallen. Het is haar missie om het proces van huisvesting als eerste stap naar succesvol participeren aan de maatschappij door deze kwetsbare groep goed en voortvarend te laten verlopen.

In de tweede helft van 2008 heeft de Taskforce de volgende concrete activiteiten verricht:
- strategisch overleg op bestuurlijk niveau;
- tactisch overleg over specifieke relevante thema's;
- uitvoerend overleg met lokale en regionale ketenpartners;
- het signaleren van concrete knelpunten en het agenderen van thema's.
- het participeren aan regionale bijeenkomsten, georganiseerd door provinciale of regionale toezichthouders, met als doel de partijen te

informeren en te stimuleren;
- het organiseren van regionale bijeenkomsten met als doel regionale partijen bij elkaar te brengen en kennis te laten maken en hen vervolgens te informeren en te stimuleren;
- het beheren en uitbreiden van de kennisbank (website).

Door de Taskforce Huisvesting is geconstateerd dat gemeenten, corporaties en andere ketenpartners zich in de afgelopen periode met vaart en visie hebben ingezet voor het snel en goed thuisgeven aan de doelgroep. De huisvesting verloopt volgens planning. De Taskforce verwacht dat die voortvarendheid in de komende periode kan afnemen omdat de resterende nog te huisvesten groep over het algemeen kwetsbaarder is en daarom meer zorg zal behoeven. Daarnaast moet men blijven investeren op de aansluiting van vraag en aanbod.

Pilot 'beschermde opvang alleenstaande minderjarige vreemdelingen'
Per 1 januari 2008 is de pilot 'beschermde opvang' gestart, waar alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv's) die (mogelijk) slachtoffer zijn of dreigen te worden van mensenhandel, beschermd worden opgevangen. In de pilot worden maatregelen getroffen ter bescherming van zogenoemde risico-amv's tegen mensenhandel en mensensmokkel. Ondanks de inzet van de pilot kunnen verdwijningen van deze jongeren nooit volledig worden uitgesloten; de opvangvoorzieningen zijn besloten in plaats van gesloten. In een gesloten opvangvorm zijn de mogelijkheden om de opvanglocatie tijdelijk of definitief te verlaten tot een minimum beperkt. Het blijft echter, ondanks de intensieve begeleiding en zorg, mogelijk dat de jongere zich op enig moment aan de opvang en procedure onttrekt.
De aanleiding voor de pilot was de verdwijning van Nigeriaanse meisjes en Indiase jongens uit de reguliere opvang. De pilot sloot daarmee aan op een vorm van besloten opvang die eerder in 2007 door Nidos was georganiseerd. In de periode 1 januari 2008 tot 31 december verbleven er in totaal ca. 120 jongeren in de pilot, waaronder behalve jongeren uit Nigeria en India, amv's uit andere herkomstlanden als o.a. China, Sierra Leone, Somalië, Guinee en Angola.
In dezelfde periode zijn er 18 jongeren uit de beschermde opvanglocaties verdwenen. Deze verdwijningen betroffen drie jongens en twee meisjes uit China, een meisje uit Nigeria, een meisje uit Sierra Leone en 11 jongens uit India.
Er is een positieve tendens waarneembaar ten aanzien van het voorkomen van verdwijningen van meisjes uit Nigeria. In de periode januari-oktober, zowel in 2006 als in 2007, verdwenen er 20 Nigeriaanse meisjes, tegenover één verdwijning in 2008.
Voor wat betreft de Indiase jongeren geldt dat in 2006 in dezelfde periode 33 jongens zijn verdwenen en 28 jongens in 2007, tegenover 11 verdwijningen in 2008.

6
Bewaring

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de activiteiten rond het op wettelijke grondslag ontnemen van de vrijheid aan vreemdelingen.

6.1 Instroom

Circa 4.100 vreemdelingen zijn in de tweede helft van 2008 bij DJI geplaatst. Deze plaatsingen zijn het resultaat van activiteiten binnen de processen Toezicht en Toegang en daarvan vormt een belangrijk deel de instroom voor de caseload van de DT&V. Ten opzichte van de vorige periode is 8% minder ingestroomd. Dit hangt samen met de eerder gemelde daling in de aantallen aangetroffen illegalen in het vreemdelingentoezicht (zie hoofdstuk 3) en geweigerde vreemdelingen (zie hoofdstuk 1).

Instroom van vreemdelingen in bewaring
2e helft 2008

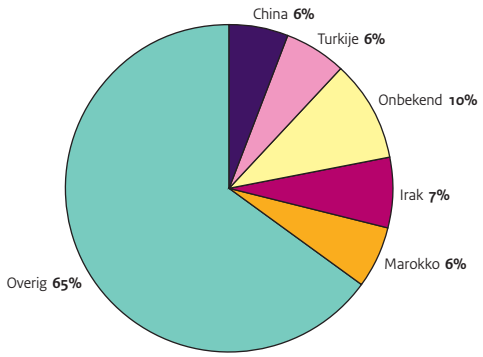

Grafiek 6.1 *Bron: DJI*

6.2 Doorstroom en bezetting

Met een gemiddelde van circa 1.320 personen bleef de bezetting met 11% achter ten opzichte van de vorige periode. De bezetting komt hiermee op circa 61% van de capacitaire taakstelling. Daarnaast bedroeg de gemiddelde bezetting van de uitzetcentra circa 300. In de 1e helft van 2008 was de gemiddelde bezetting in het uitzetcentrum nog 350.

Jeugdige vreemdelingen verblijven niet in de reguliere vreemdelingenbewaring, maar worden overgebracht naar jeugdinrichtingen, alwaar zij afgezonderd van jeugdige delinquenten verblijven. In de tweede periode van 2008 zijn circa 75 minderjarige vreemdelingen ingestroomd in de jeugdinrichtingen. Over heel 2008 waren dat er circa 160.

6.2.1 Rechterlijke toetsing

Door de rechtbanken wordt de rechtmatigheid van de toepassing of tenuitvoerlegging van de bewaringsmaatregel getoetst, veelal op verzoek van de vreemdeling zelf. In de tweede helft van 2008 zijn circa 10.750 bewaringszaken behandeld door de rechtbanken.

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State behandelde in de tweede periode van 2008 ruim 900 zaken.

6.3 Uitstroom

In de tweede periode van 2008 hebben ruim 4.300 vreemdelingen de vreemdelingenbewaring verlaten (zie grafiek 6.2). Dit is 5% meer dan de eerste periode van 2008.
In geheel 2008 hebben circa 8.450 vreemdelingen de bewaring verlaten.

Van de personen die in de tweede periode van 2008 zijn uitgestroomd uit vreemdelingenbewaring, verbleef 73% korter dan 3 maanden, 12% tussen 3 tot 6 maanden en 13% 6 tot 12 maanden en 2% 12 tot 18 maanden in vreemdelingenbewaring. Dit is inclusief bewaring in de uitzetcentra.

Uitstroom van vreemdelingen uit bewaring
2e helft 2008

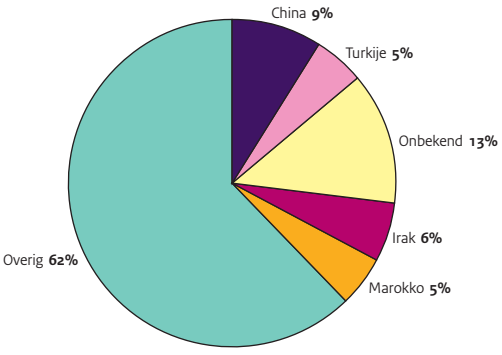

Grafiek 6.2 *Bron: DJI*

7
Actuele ontwikkelingen

In dit hoofdstuk worden bijzondere actuele ontwikkelingen behandeld.

7.1 Regeling nalatenschap oude wet

In deze periode is de afhandeling van de Regeling ter afwikkeling van de nalatenschap oude vreemdelingenwet voortvarend voortgezet. In totaal hebben tot en met januari 2009 ongeveer 27.400 vreemdelingen een vergunning gekregen. Tevens hebben circa 27.300 vreemdelingen de verlenging van hun in 2007 of 2008 in het kader van de Regeling afgegeven verblijfsvergunning ontvangen.

Van ongeveer 5.800 vreemdelingen is gebleken dat zij niet voldoen aan de voorwaarden van de Regeling. Van vreemdelingen die reeds verwijderbaar zijn, wordt het overdrachtsdossier met voorrang aan de DT&V overgedragen (zie Hoofdstukken 5 en 7).

Tot begin februari 2009 zijn er van ongeveer 4.860 vreemdelingen overdrachtsdossiers ontvangen. Op 3 februari 2009 had de DT&V nog ongeveer 1.655 vreemdelingen in de caseload. Dat betekent dat 3.205 vreemdelingen zijn uitgestroomd. Ongeveer 2.365 vreemdelingen hebben Nederland niet aantoonbaar verlaten. Er zijn ongeveer 290 personen zelfstandig vertrokken en circa 190 vreemdelingen hebben gedwongen Nederland verlaten. De 355 vreemdelingen die bij de DT&V administratief zijn uitgestroomd zijn voornamelijk vreemdelingen die van het terugkeerproces naar het toelatingsproces zijn gegaan en daardoor niet meer tot de caseload van de DT&V behoren. Welke is opgesplitst in enerzijds de groep die reeds een vergunning heeft ontvangen en overige uitstroom. Onder de laatste categorie vallen bijvoorbeeld artikel 64, vertrekmoratorium, aanvraag vergunning, overledenen of ten onrechte opgevoerd.

Door de DT&V is nader bezien in hoeveel gevallen de DT&V geen contact heeft gehad met de vreemdeling omdat deze niet aantoonbaar is vertrokken. Op basis van een afleiding van een aantal gegevens kan worden geconcludeerd dat in circa 1.8 00 gevallen (n bijna 80 %) de DT&V geen kans heeft gehad om met de vreemdeling in contact te komen omdat deze voor of kort na de ontvangst van het overdrachtsdossier was vertrokken

Op 3 december 2008 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State geoordeeld dat er rechtsmiddelen kunnen worden ingesteld indien de vreemdeling een schriftelijke mededeling heeft gekregen van de IND, waaruit blijkt waarom er geen aanbod is gedaan. In 2009 zullen derhalve bezwaarschriften inhoudelijk moeten worden behandeld. De vreemdelingen blijven evenwel verwijderbaar.

Onder de oorspronkelijke doelgroep van de Regeling bevonden zich 168 personen die aan de voorwaarden voor de Regeling voldeden, ware het niet dat hun land van herkomst inmiddels was toegetreden tot de Europese Unie, waardoor zij EU onderdaan waren geworden. Hierdoor zijn zij onder de normale voorwaarden voor verblijf van EU-onderdanen gaan vallen, waarbij geen inburgeringsplicht geldt. Zoals reeds door de Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken op 14 mei 2008 aan de Tweede Kamer is bericht (Kamerstukken 2007-2008, 31 202, nr. 25) kunnen gemeenten op grond van de Regeling vrijwillige inburgering een inburgeringsprogramma aanbieden aan EU-onderdanen. De Minister voor WWI stimuleert bovendien gemeenten actief om deze groepen als prioriteit in het lokale inburgeringsbeleid aan te wijzen.

Nu de IND, zoals de bedoeling was, de Regeling ter afwikkeling van de nalatenschap oude Vreemdelingenwet ambtshalve heeft kunnen afronden en alle in aanmerking komende vreemdelingen ruimschoots in de gelegenheid zijn gesteld om voor zichzelf om een burgemeestersverklaring te verzoeken, is de Regeling per 1 januari 2009 gesloten.
Thans liggen zaken van door gemeenten vóór 1 januari 2009 aangemelde vreemdelingen nog ter beoordeling voor.

7.2 Verbeteren en versnellen van de asielprocedure

Op 11 en op 16 december 2008 heeft een Algemeen Overleg (AO) plaatsgevonden inzake de brief aan de Tweede Kamer over een effectievere asielprocedure en een effectiever terugkeerbeleid (d.d. 24 juni 2008, TK 2007-2008, 29 344, nr. 67). Tijdens dit AO heeft de Tweede Kamer in de brief gedane voorstellen goedgekeurd. De Staatssecretaris heeft toegezegd om in het eerste trimester van 2009 nadere informatie te verschaffen over: de uitkomsten van het overleg met de medische beroepsgroep over de medische check; de manier waarop medische aspecten in de asielprocedure, dan wel in een parallelle procedure kunnen worden meegenomen; de uitkomsten van het overleg met de asieladvocatuur over de continuïteit van de rechtsbijstand. Tijdens het vervolg-AO op 17 december 2008 is een motie aangenomen waarin de regering wordt verzocht om, nadat daartoe een goed werkend filter is gecreëerd om misbruik te voorkomen, voor eind 2009 opvang te gaan bieden aan ex-asielzoekers die een aanvraag om medische redenen hebben ingediend. De IND heeft een Programmadirecteur benoemd die de implementatie van de verbeterde asielprocedure voor zijn rekening zal nemen.

7.3 Antillen / BES

In het interdepartementale project staatkundige hervormingen worden voorbereidingen getroffen om de eilanden Bonaire, St. Eustatius en Saba deel te laten zijn van Nederland. De IND levert in 2009 een uitvoeringsplan van aanpak voor de bes eilanden. Dit project loopt tot 2010.

7.4 Modern Migratiebeleid

In de eerste helft van 2008 is gestart met het vertalen van de beleidsvoornemens in wet- en regelgeving. Eind 2008 heeft de Tweede Kamer ingestemd met de beleidsvoornemens zoals gepresenteerd in de blauwdruk modern migratiebeleid. In december 2008 zijn er twaalf moties ingediend, waarvan er zes zijn aangenomen. De aangenomen moties zijn inmiddels belegd bij de verantwoordelijke departementen.
Het concept-wetsvoorstel modern migratiebeleid en de bijbehorende regelgeving is begin 2009 onder deskundigen en belanghebbenden verspreid voor een wetgevingsconsultatie. Daarnaast voeren de meest betrokken uitvoeringsorganisaties of ketenpartners een ex-ante uitvoeringstoets uit.

Op het gebied van Modern Migratiebeleid is één loket ingericht voor aanvragen voor werk- en verblijfsvergunningen, die door het UWV werkbedrijf (voorheen CWI) en IND wordt beheerd en wordt de VVR-referentprocedure uitgevoerd op het expatcenter in Amsterdam.

7.5 Voortgang maatregelen ARK

7.5.1 IND bij de tijd

Het programma IND bij de tijd heeft tot doel de prestaties van de IND structureel te verbeteren.

Na de verbeteringen in de bedrijfsvoering van de IND in 2006 en 2007 die onder andere geleid hebben tot een sterk gedaald aantal klachten, weggewerkte achterstanden, betere telefonische bereikbaarheid, snelle procedures voor studenten en kenniswerkers en verlengingsaanvragen en de gerealiseerde IND-loketfunctie heeft het programma IND bij de tijd zich in 2008 nadrukkelijk gericht op de vormgeving van de structurele vernieuwing.

Structurele vernieuwing

De programma's INDIGO, het nieuwe informatiesysteem van de IND, Personeelsontwikkeling en verdere verbetering van de dienstverlening hebben invulling gegeven aan de structurele vernieuwing.

Begin 2008 is de aanbesteding Informatievoorziening afgerond en is op 3 maart het contract getekend met de combinatie Ordina/Accenture, die als service-integrator de partner voor de IND zal zijn voor het vernieuwen van de processen en informatievoorziening. In de zomer van 2008 heeft de afronding van het zogenaamde globaal ontwerp plaatsgevonden. In drie incrementen wordt het nieuwe systeem ontwikkeld met een voorziene uitrol van het eerste plateau vanaf 1 september 2009.

Arbeidsorganisatiemodel

De herschikkingen betreffen de splitsing van de directie Regulier in een directie regulier-sociaal en een directie regulier-economisch, de inbedding van de Voorbereiding op terugkeertaken in de directies asiel en regulier-sociaal, de onderbrenging van telefonie bij de directie regulier-sociaal en diverse herschikkingen in onder meer de stafdirecties. Binnen het programma Indigo wordt tevens gebouwd aan de toekomstige stafdirectie Informatievoorziening. Vanaf 2009 worden al deze veranderingen geïmplementeerd.

Dienstverlening

In 2008 zijn de basisprincipes dienstverlening vastgesteld. Deze basisprincipes bieden handvatten voor alle medewerkers van de IND om houding en gedrag vorm te kunnen geven aan een betere dienstverlening en klantgerichtheid.

7.5.2 Twinning met de SVB

In 2008 is de twinning tussen de IND en de SVB conform afspraak beëindigd. De twinning met de SVB was voor de IND waardevol. De medewerkers van de IND zijn doordrongen geraakt van het belang van een betere dienstverlening en betere sturing op kwaliteit en tijdigheid. De IND heeft met hulp van de SVB een aantal succesvolle en structurele veranderingen doorgevoerd. Daarnaast was het door deelname aan de kenniskringen mogelijk voor unitmanagers (IND) en teamleiders (SVB) relevante kennis te creëren, te delen en te actualiseren over, voor beide organisaties, relevante vernieuwingsthema's. In het najaar van 2008 zijn ook voor medewerkers kenniskringen georganiseerd.

De twinning is op 21 november afgesloten met een bijeenkomst waar onder andere de Staatssecretaris van Justitie, de Staatsecretaris van SZW, de president van de Algemene Rekenkamer, de Nationale Ombudsman en een aantal grote uitvoeringsorganisaties aan deelgenomen hebben.

7.5.3 Sturen op Tijdigheid – Fase 2

In de afgelopen periode heeft het project Sturen op Tijdigheid - fase 2 zich volledig gericht op de inbedding in de staande organisatie van de aanpassingen aan de geautomatiseerde systemen die in fase 1 van het project zijn doorgevoerd. Dit zodat de IND ten volle, klantvriendelijk en conform de wet wordt ondersteund bij het sturen op tijdigheid.

Voor de inbedding van het instrument heeft het project zich in fase 2 op twee onderwerpen gericht:

- De monitoring van het juist en optimaal gebruik van het instrument;
- De integratie van de vernieuwde management informatie in de IND brede P&C-cyclus.

Het belangrijkste resultaat voor de IND is dat het geïmplementeerde instrument uit fase 1 inclusief de bijbehorende verbeterde management informatie een vaste plek heeft gekregen binnen de IND. De IND is 'in control' geraakt en heeft beter zicht gekregen op de beslistermijnen. Zowel binnen de processen als bij de controlfunctie in de staven wordt de verbeterde sturings- en management informatie gebruikt. Het resultaat is dat er op veel producten van de IND daadwerkelijk een verbetering in tijdigheid zichtbaar is en dat er beter wordt gecommuniceerd naar aanvragers inzake de beslistermijnen. Het juist en optimaal gebruik van het nieuwe instrumentarium bevindt zich op een acceptabel en stabiel niveau. Binnen de staande organisatie zal hier aandacht voor blijven. Per 31 december 2008 is het project afgerond.

7.5.4 Voortgang nieuw besturingsmodel

In 2008 is een algemeen beleidskader voor de vreemdelingenketen opgesteld voor de jaren 2009-2013. Dit kader bevat zowel de algemene kabinetsdoelstellingen als de meer specifiek op de ketenprocessen gerichte doelstellingen. Vanuit die kaders zijn voor de ketenorganisaties beleidsprioriteiten gesteld, welke terugkomen in o.a. het Convenant Uitvoering Politiële Vreemdelingentaak 2009-2011, de jaarlijkse prioriteitenbrief voor de Koninklijke Marechaussees en de jaarlijkse afspraken met de justitiële partners.

Met behulp van het in 2008 ontwikkelde risicomanagement voor de vreemdelingenketen worden risico's die het behalen van de doelstellingen kunnen belemmeren beheerst en tegengegaan. Met behulp van dashboards, waarin de kerngegevens van de vreemdelingenketen worden samengebracht, worden het realiseren van de doelstellingen en de prestaties gemonitord. Deze processen die hieraan ten grondslag liggen zijn voortdurend aan ontwikkeling onderhevig en worden door middel van samenwerkingsafspraken geoptimaliseerd.

8

Lijst met afkortingen

AC	Aanmeldcentrum (asiel)
ARK	Algemene Rekenkamer
AMV	Alleenstaande Minderjarige Vreemdeling
AZC	Asielzoekerscentrum
CITT	Commissie Integraal Toezicht Terugkeer
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
DJI	Dienst Justitiële Inrichtingen
DT&V	Dienst Terugkeer en Vertrek
EU	Europese Unie
IBS	Inbewaringstelling
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
IOM	Internationale Organisatie voor Migratie
KMar	Koninklijke Marechaussee
LP	Laissez-Passer
MTV	Mobiel Toezicht Vreemdelingen
MVV	Machtiging voorlopig verblijf
REAN	Return and Emigration of Aliens from the Netherlands
RvS	Raad van State
RvdR	Raad voor de Rechtspraak
SVB	Sociale Verzekeringsbank
TK	Tweede Kamer
TNV	Tijdelijke Noodvoorziening Vreemdelingen
UC	Uitzetcentra
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VRIS	Vreemdelingen In de Strafrechtketen
VVR	Verblijfsvergunning Regulier (Bepaalde en Onbepaalde tijd)
ZHP	Dienst Zeehavenpolitie

Deze brochure is een uitgave van:

Ministerie van Justitie
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
T 070 370 80 31 (ma t/m vrij 9.00 – 17.00 uur)

Foto omslag: Marc Ritzen, COA

© Ministerie van Justitie | Februari 2009 | Publicatie-nr. 12340 0902